KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

LAUSUNTO 30.1.2023

Eduskunnan talousvaliokunnalle
U 82/2022

TaV@eduskunta.fi

KIRJALLINEN LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄSTÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSISTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVEIKSI TUOTEVASTUUSTA JA TEKOÄLYYN LIITTYVÄSTÄ VASTUUSTA

Kuluttajaliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston U-kirjelmästä ja esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Kuluttajaliitto lähtökohtaisesti kannattaa valtioneuvoston kantaa ja pitää sitä hyvin valmisteltuna sekä tasapainoisena. Kannassa tuodaan hyvin esille, että tuotevastuusääntöjä on muokattava vastaamaan digiaikaa ja uusia digipalveluita.

Kuluttajaliitto haluaa kiittää kantaa siitä, että se pitää perusteltuna laajentaa vastuuta viallisesta tuotteesta koskemaan nykyistä useampia tuotteen toimitusketjun toimijoita. On lisäksi hyvä, että jakelupalveluiden roolia ja mahdollisuuksia vaikuttaa tuotevirheisiin selvitetään. Kannan mukaisesti pidämme myös erityisen tärkeänä selvittää verkkoalustoja koskevan sääntelyn johdonmukaisuutta ja sitä, että tarkastellaan keinoja, joilla erityisesti EU:n ulkopuolelle sijoittuneiden verkkoalustojen vastuuta voitaisiin lisätä.

Kuluttajaliitto yhtyy valtioneuvoston kantaan, että ehdotetut oikeusprosessien presumptiosäännöt vaikuttavat monimutkaisilta. Näitä on syytä yksinkertaistaa jatkovalmistelussa, ja kuten valtioneuvoston kannassakin on huomioitu, vahinkoa kärsineiden asemaa oikeusprosessin osapuolena on helpotettava. Tässä helpotuksena voisi toimia käännetty todistustaakka, joka olisi nyt esitettyjä presumptiosääntöjä yksinkertaisempi tapa.

Valtioneuvoston kanta suhtautuu varauksellisesti tekoälyvastuudirektiivin sisällyttämiseen edustajakannedirektiivin soveltamisalaan, sillä perusteella, että kyse on prosessisäännöistä. Tältä osin Kuluttajaliitto haluaa huomauttaa, että muita kuin tekoälytuotteita koskeva tuotevastuusääntely on jo edustajakannedirektiivin soveltamisalassa. Sääntelyn yhdenmukaisuuden vuoksi, pitäisimme parempana, että myös tekoälytuotteita koskeva tuotevastuusääntely olisi edustajakanteen piirissä.

Kuluttajaliitto ry

Emmi Meriranta
juristi OTM